

14. kafli aðildarviðræðna Íslands og ESB

Flutningastarfsemi

Bættar samgöngur eru eitt af áhersluatriðum Evrópusambandsins og er markmiðið að auka viðskipti og samskipti fólks milli aðildarríkjanna.

14. kafli fjallar um flutningastarfsemi á sjó, á vegum, í flugi, með járnbrautarlestum og á skipgöngum vatnaleiðum. Gerðir kaflans fjalla meðal annars um tengingu mismunandi samgöngumáta, svokallaðra fjölpættra flutninga, og að stuðla að sjálfbærri, öruggri, hagkvæmri, umhverfis- og notendavænni þjónustu í samgöngum. Löggjöf ESB á þessu sviði hefur nánast undantekningarlaust verið tekin upp í EES samninginn og innleidd í íslenskan rétt.

Ísland hefur fengið ýmis konar sérlausnir og aðlögun á gerðum ESB á sviði samgangna og verður samið um að halda þeim, ásamt því að semja um sérlausnir vegna gerða sem ekki hafa enn verið teknar upp í EES. Þar er meðal annars átt við gerðir er fjalla um flugmál, þar á meðal vegna fjármögnunarsamningsins um flugumferðarþjónustu á Norður-Atlantshafi (Joint Finance Agreement); gerðir er fjalla um flutninga á vegum, þar á meðal um hvíldartíma ökumanna; og tilskipun um sumar tíma.

Við aðild fengju fulltrúar Íslands atkvæðarétt á stjórnarfundum stofnana sem Ísland er aðili að núna án atkvæðisréttar. Framkvæmdastjórn ESB

Loffferðasamningar ESB

- *EES-samningurinn veitir íslenskum fyrirtækjum í flutningastarfsemi aðgang að mörkuðum í Evrópu, s.s. í sjóflutningum og í flugi.*
- *Við aðild fengi Ísland aðgang að öllum loftferðasamningum Evrópusambandsins, þ.á.m. við Kanada.*

færi að hluta til með umboð Íslands við gerð loftferðasamninga við þriðju ríki á sama hátt og fyrir önnur aðildarríki. Við það fengi Ísland til að mynda aðild að viðamiklum loftferðasamningi ESB við Kanada.

Innanríkisráðuneytið ber ábyrgð á stefnumótun í samgöngumálum en innanríkisráðherra leggur samgönguáætlun fyrir Alþingi á fjögurra ára fresti. Fjórar undirstofnanir bera ábyrgð á framkvæmd samgönguáætlunar, Flugmálastjórn Íslands, Siglingamálastofnun, Vegagerðin og Umferðastofa. Eitt opinbert fyrirtæki, ISAVIA, hefur umsjón með rekstri flugvalla á Íslandi ásamt því að sinna flugleiðsöguþjónustu.

Samningsafstaða 14. kafla

Kaflinn um flutningastarfsemi er hluti af EES-samningnum og hafa flestar gerðir Evrópusambandsins verið innleiddar hér á landi eða verða innleiddar á næstunni. Samningsafstaða Íslands felst einkum í þessum atriðum:

Ísland samþykkir lög og reglugerðir 14. kafla.

Ísland óskar eftir sérlausnum vegna kaflans.

Á Íslandi er fullnægjandi stofnanakerfi fyrir hendi.

Frá ríkjaráðstefnu Íslands og ESB 19. október 2011.

Hverjir semja fyrir Ísland?

Samninganefnd Íslands er skipuð 18 manns með fjölbreyttan bakgrunn, 9 körlum og 9 konum. Aðalsamningamaður er Stefán Haukur Jóhannesson fv. sendiherra Íslands gagnvart ESB í Brussel og gagnvart Alþjóðaviðskiptastofnuninni í Genf þar sem hann stýrði m.a. viðræðum um aðild Rússlands að WTO. Varaformenn nefndarinnar eru Björg Thorarensen, prófessor í stjórnskipunarrétti við lagadeild Háskóla Íslands, og Þorsteinn Gunnarsson, fv. rektor Háskólans á Akureyri og sérfræðingur hjá Rannís.

Með samninganefndinni starfa tíu samningahópar sem fjalla um ólíka málaflokka viðræðanna. Í hópunum eiga sæti fulltrúar frá hagsmunaaðilum, verkalýðshreyfingu, atvinnulífni, stjórnsýslunni og sveitarfélögum. Um 200 sérfræðingar af landinu öllu koma að undirbúningi viðræðanna en með þessu er tryggt að sem víðtækast samráð sé haft um framvindu þeirra.

Um hvað snúast samningaviðræðurnar?

Evrópusambandið hefur sett sér lög og reglur á þeim sviðum sem aðildarríkin eiga samstarf, s.s. í byggða- og atvinnumálum, sjávarútvegs- og landbúnaðarmálum, menntamálum, efnahagsmálum, umhverfismálum og utanríkismálum svo dæmi séu nefnd. Löggjöf ESB skiptist í 35 kafla og snúast samningaviðræðurnar um það hvort og með hvaða hætti Ísland hyggst taka upp þá löggjöf og hvar sérlausna er þörf. Ísland hefur þegar að öllu eða langmestu leyti tekið upp löggjöf ESB-ríkja í 21 kafla í gegnum aðildina að EES og Schengen. Þegar niðurstaða liggur fyrir í samningum um alla kafla getur íslenska þjóðin vegið kosti og galla aðildar og kosið um aðildarsamning í þjóðaratkvæðagreiðslu.

Víðtækt samráð

Alþingi leikur lykilhlutverk í samningaferlinu og gerir utanríkisráðherra þinginu og utanríkismálanefnd reglulega grein fyrir gangi mála. Utanríkismálanefnd hefur skipað fimm manna starfshóp um Evrópumál sem í eiga sæti einn fulltrúi frá hverjum þingflokki.

„Hlutverk okkar í samninganefnd Íslands er skýrt: Að ná sem hagstæðustum samningi fyrir Ísland.“

– Úr grein formanns og varaformanna samninganefndar Íslands, júní 2011.

Ráðherranefnd um Evrópumál er skipuð forsætisráðherra, utanríkisráðherra, fjármálaráðherra og mennta- og menningarmálaráðherra. Sérstakur samráðshópur skipaður fjölbreyttum hópi einstaklinga með ólíkan bakgrunn er hluti af samningaferlinu og er hlutverk hans að taka við upplýsingum um gang viðræðna og miðla þeim áfram. Öll gögn sem tengjast viðræðunum eru birt jafnóðum og þau liggja fyrir og öll helstu skjöl þýdd yfir á íslensku. Aðalsamningamaður og sérfræðingar á vegum samninganefndar Íslands hafa einnig haldið upplýsingafundi víðsvegar um landið um stöðu og framvindu viðræðanna.

